

علامه عبدالحی حبیبی

علامه عبدالحی حبیبی دکندهار بنار د بامیزو په یوه پوه پالونکې کورنۍ کې دمولوي حبیب الله کاکړکړه چې په کندهاري خپرونکې مشهور و، د(۱۳۲۸ قمری) کال دربيع الثاني پر ۱۷ دپنجشنبې پر ورځ (ثور- ۱۲۸۹) دې نړۍ ته سترگې خلاصې کړې.

عبدالحی حبیبی ډیر زردخپل پلار له سیوري څخه په ماشومتوب کې بې برخې شو. لومړنۍ زده کړې یې د نورو دیني پوهانو څخه وکړې. عبدالحی حبیبی په (۱۲۹۹ ل) کال دشالیمار په لومړني ښونځي کې شامل او په (۱۳۰۴ ل) کال یې دنوموړي ښونځي شهادتنامه تر لاسه کړه، او په همدغه کال یې په ۱۵ کلنۍ هملته دنوموړي ښونځي دښونکي په توگه په دنده پیل وکړه. په ۱۳۰۷ کال دطلوع افغان اخبار مرستیال وټاکل شو.

په کال ۱۳۱۰ ددغه اخبار مدیر وټاکل شو. تر ۱۳۱۹ لمریز کاله پورې یې دطلوع افغان اخبار داوونیزې جریدې په بڼه په ډیره بڼه توگه وچلاوه، او دپښتو ادب لپاره یې روښانه خدمتونه وکړل. ورسته کابل ته راغی او دپښتو ټولني مشر وټاکل شو. ۱۳۲۰ دپوهنې وزارت دمشاور او په ۱۳۲۴ کال دکابل پوهنتون دادبیاتو دپوهنځي دلمړني رییس په توگه وټاکل شو، ددغو دندو تر څنګ دپښتو ټولني رییس او دپښتو ادبیاتو د تاریخ استاد هم وو. د۱۳۲۶ لمریز کال راپدېخوا دسیاست په ډگر کې په فعالیت بوخت شو، او دملي شورا دومی دورې وکالت ته راوکاږو. بیا دلسو کالو وروسته چې په چمن کې افغان وکیل التجاره شو، په ۱۳۴۰

لمریز کال هیواد ته راستون شو خپلو پوهنیزو او علمي چارو ته یې دوام
ورکړه

په کال ۱۳۴۴ کې د کابل پوهنتون رئیس او ورسته تر د ادبیاتو د پوهنځی
رئیس شو.

په کال ۱۳۵۷ کې د علومو د اکاډمۍ مشاور او په ۱۳۵۹ کال کې د اطلاعاتو او کلتور د وزارت د علمي مشاور په توګه دنده تر سره کړه. خدای بښلي حبیبی له سلو څخه زیات کتابونه لیکلي چې ۷۰ کتابونه یې په ایران، پاکستان، مصر او اروپاکې په پښتو، دري، عربي، اردو، انگلیسي ژبو چاپ شوي دي. له ۶۰۰ څخه یې زیاتې ادبي، سیاسي، تاریخي او ټولنيزي مقالې او رسالې لیکلي دي.

استاد حبیبی د دهیواد بهر او ننه په ۳۶ نړیواله سمینارونو کې برخه اخیستې ده او د افغانستان د فرهنګې غنا لپاره یې نه سترې کیدونکې هلې ځلې او کار کړي. استاد حبیبی د ۱۳۶۳ کال د ثور د میاشتې په نولسمه نیټه د کابل په ښار کې له دنیا سترګې پټې کړې او هملته خاوروته وسپارل شو. استاد حبیبی دري زامن لري چې اوس په امریکا کې ژوند کوي چې خوشحال حبیبی یې د پلار په لاره روان دی او دهغه ډیر اثار یې په انگلیسي ژبه ژباړلي دي او خپاره شوي هم دي.

لکه پټه خزانه ، سقوط شاهنشاهی افغان اود سلیمان ماکو تذکره .

د روانې میاشتې په ۳۱ د کندهار ښار په ښار کې دهغه دمړینې د شلم تلین په مناسبت یوه غونډه جوړه شوې وه چې په غونډه کې د استاد په نامه د کندهار پوهنتون کتابتون ونومول شو، او یو وړاندیز هم و شو چې د حبیبی په نامه یو واک ونومول شي .

د استاد حبیبی لاره ده تل پاته اود لارې د لارویانو قلم دشین وي .

د علامه حبيبي د كلام يوه نمونه لوستونكو ته ډالۍ كوم.

چې زاهد په ميو لږ شونډه لمده كړه

په چيند كو كې يې جوړه عربده كړه

تنده نشوله پرې ماته درندانو

په هندو هندو يې تشه ميكله كړه

ساقې نه وو هسې مست غرق په ميو

دارندي او مې نوشي يې له ما زده كړه

خلک وايې د پردې تر شاه اسرار دي

خه خونه وو چې داپورته يې پرده كړه

سيل داوښكو يې له سترگو را ايله شو

شرمنده يې هم امو هم نريده كړه